

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **V. Š.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 3. 2021, čj. X, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 23. 2. 2022, čj. 29 Ad 28/2021-23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se u Krajského soudu v Hradci Králové domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalované ve věci námitek žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí, kterým žalovaná nepřiznala žalobci invalidní důchod. Krajský soud žalobu usnesením označeným v záhlaví odmítl jako opožděnou.

[2] Nejvyšší správní soud následně obdržel kasační stížnost proti napadenému usnesení, kterou jménem žalobce (dále „stěžovatel“) podal JUDr. Martin Knob, advokát. Jako titul pro zastoupení žalobce označil usnesení Okresního soudu v Jičíně ze dne 23. 8. 2021, čj. 30 Nc 2/2021-45, které ke kasační stížnosti připojil. Z tohoto usnesení plyne, že okresní soud ustanovil stěžovateli k jeho návrhu uvedeného zástupce, neboť stěžovatel hodlá podat žalobu proti rozhodnutí žalované v souvislosti s tím, že mu nebyl přiznán invalidní důchod. Proto je ustanovení zástupce nezbytně nutné k ochraně jeho zájmů, neboť „pro složitost projednávané věci“ by jinak stěžovatel (naplňující podmínku nemajetnosti) nemusel být schopen své zájmy řádně hájit.

[3] Byť byl uvedený zástupce stěžovateli ustanoven shora označeným usnesením okresního soudu a z jeho odůvodnění se může jevit, že je na základě tohoto usnesení oprávněn stěžovatele zastupovat v řízení před správními soudy (a tedy i v řízení o kasační stížnosti proti označenému usnesení krajského soudu), není tomu tak. Soudní řád správní obsahuje speciální úpravu pro ustanovení zástupce ve správním soudnictví a k ustanovení dle občanského soudního řádu nelze v tomto řízení přihlížet. Jak plyne z § 35 odst. 10 s. ř. s. *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li*

to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát [...]. Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Z citovaného ustanovení ve spojení s § 35 odst. 2 téhož zákona plyne, že o ustanovení zástupce pro řízení ve správním soudnictví rozhodují jen správní soudy, přičemž ustanovení zástupce platí v řízení o kasační stížnosti pouze tehdy, byl-li zástupce ustanoven krajským (správním) soudem v řízení, v němž bylo vydáno rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje. V řízení o kasační stížnosti přitom podle § 105 odst. 2 s. ř. s. stěžovatel musí být zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

[4] Vzhledem k tomu, že kasační stížnost podal jménem stěžovatele advokát, aniž byl krajským soudem pravomocně pro účely soudního řízení správního ustanoven zástupcem stěžovatele a aniž jinak prokázal, že je za něj oprávněn v řízení u Nejvyššího správního soudu jednat, vyzval Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 13. 4. 2022, čj. 8 Ads 59/2022-17, stěžovatele (prostřednictvím uvedeného zástupce), aby ve lhůtě 1 měsíce od doručení usnesení doložil plnou moc udělenou stěžovatelem k zastupování v řízení o kasační stížnosti. Výzva zároveň obsahovala odůvodnění toho, proč zdejší soud nemůže přihlížet k ustanovení na základě rozhodnutí okresního soudu, a současně poučení, podle něhož soud kasační stížnost odmítne, nebude-li výzvě vyhověno.

[5] Výzva byla do datové schránky uvedeného advokáta doručena 14. 4. 2022 (posledním dnem k předložení plné moci tedy bylo pondělí 16. 5. 2022). Ten však plnou moc obsahující jeho zmocnění k podání kasační stížnosti za stěžovatele ve stanovené lhůtě (ani po jejím uplynutí) nepředložil a na výzvu soudu ani jinak nereagoval.

[6] Nedoložením zástupčího oprávnění vzniká pochybnost, zda zástupce skutečně vykonává v řízení práva osoby, za jejíhož zástupce se označil, a chybí tak jedna z podmínek řízení (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 2. 2019, čj. 6 As 405/2017-33, č. 3860/2019 Sb. NSS). Závěr, že doložení plné moci zástupce je nutnou podmínkou řízení i pro oblast správního soudnictví, potvrdil rozšířený senát v usnesení ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, č. 1773/2009 Sb. NSS. Povinnost tento nedostatek podmínky řízení odstranit je nutno vyložit tak, že je to zástupce účastníka řízení, který musí soudu deklarovat oprávnění činit v řízení procesní úkony. Zpravidla se tak učiní předložením plné moci. Pokud tuto zákonnou povinnost zmocněnec přes výzvu soudu nesplní, pak je soud oprávněn žalobu odmítnout pro nedostatek podmínek řízení, aniž by byl povinen vyzývat ke splnění této povinnosti vedle zmocněnce i samotného zmocnitele (viz shora již citovaný rozsudek čj. 6 As 405/2017-33).

[7] Jelikož nebyl nedostatek podmínky řízení v podobě doložení plné moci zmocněnce v případě zastoupení ani přes výzvu soudu odstraněn, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s.

[8] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 větou první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. května 2022

Milan Podhrázký v. r.
předseda senátu